

Woordenlijst Statenvertaling.

"Oude" woorden en begrippen uit de Statenvertaling verklaard.

N.B.: Wanneer de Bijbeltekst erbij aangegeven is, wil dit - volgens Trommius' Concordantie - zeggen dat het desbetreffende woord meestal slechts éénmaal in de Heilige Schrift voorkomt.

Statenvertaling verklaring Bijbeltekst:

A

aanmerken acht slaan (op)

aantijgen (toog aan) aantrekken

abba (Grieks) vader

achterklap kwaadspreken

afgang helling

afkomeling nakomeling Jesaja 22 : 24

afteren uitputten Job 24 : 2

aftreden terzijde treden Jeremia 15 : 5

aftren doen vergaan

afwezen afwezigheid

afzetsel uitstekend lijstwerk aan het altaar

ajuin ui

amechtig buiten adem

archangel aarts- (eerste) engel

armgesmijde armsieraad 2 Samuël 1 : 10

B

bagge edelsteen

baktand tand van de kinnebak

balg buik: maag

banket feestmaal Amos 6 : 7

basilisk bijzonder giftige slangensoort

bedekte lieden huichelaars Psalm 26 : 4

bedólah balsemhars

begeven 1. in de steek laten ; 2. (zijn hart) op iets richten

begraving wal Lukas 19 : 43

begrip omvang Jesaja 22 : 18

behémoth nijlpaard Job 40 : 10

beiden wachten

bekkeneel schedel 2 Koningen 9 : 35

bekomen weggelopen Richteren 6 : 21

beleiden met beleid handelen Prediker 2 : 19

belezer duivelbanner

berd(eren) bord(en), plank(en)

beroerte verwarring, opschudding, rumoer

bescheid verslag, antwoord

bescheiden beschikken

bescheidenheid vriendelijkheid

bescheidenlijk duidelijk

bescheidenlijker oordeelkundiger

bescheidenst meest nauwgezet Handelingen 22 : 3 ; 26 : 5

beschutsel middel tot beschutting

beslotene en de verlatene die door muren besloten zijn

en die in het veld achtergelaten zijn;

dus: allen zonder uitzondering

bestaan verwant zijn Markus 3 : 21

bestieren besturen

betaalsheer iemand die huurtroepen Jesaja 33 : 18 in dienst heeft

betuinen(~ing) met heg: heining omringen

beukelaar schild met knop

beukhamer grote hamer Psalm 74 : 6

bewerpen ontwerpen Exodus 32 : 4

bewimpelen bedekken

bewindsel sluier Jesaja 25 : 7

bézie bes

bezorgen zorgen voor, verzorgen

bezwaarnis bezwaar, schuld

blanketsel poeder: kleursel Jeremia 4 : 30

blating geluid van vee Richteren 5 : 16

bles kaal, haarloos Leviticus 13 : 41

blesse kale plek vooraan het hoofd Leviticus 13 : 42, 43

boeleerder overspelige minnaar

boerdome hoererie Jeremia 13 : 27

botte knop, uitspruitsel niet bezaaien Jesaja 18 : 5

brandkoren ziekte in gewas

brasser doorbrengen Deuteronomium 21 : 20

breidelen toom aandoen Psalm 32 : 8

brasse breuk, opening in een muur

buithalzen buitmaken Richteren 5 : 30

busboom buksboom (heester)

bussel bos, bundel Mattheüs 13 : 30

C

cedeltje lijst Numeri 5 : 23

chalcedon soort topaas Openbaring 21 : 19

chrysoliet goudsteen Openbaring 21 : 20

chrysopraas groene agaath Openbaring 21 : 20

cijns belasting

cijnsbaar schatplichtig

consciëntie geweten

D

dagmaat afmeting in de dag Exodus 16 : 4

dagorde volgorde Lukas 1 : 5, 8

dammen afdammen Jesaja 19 : 6

deksel bedekking

denningen vloeren in scheepsruim Ezechiël 27 : 5

derven missen Romeinen 3 : 23

deunen klinken, lawaai maken

dierbaar schaars 1 Samuël 3 : 1

dille soort kruid Mattheüs 23 : 23

dolligheid razernij Prediker 10 : 13

doordrenken doordrenkt Jesaja 34 : 7

doorluchtig verheven, roemwaardig

drachme oude Griekse zilveren munt

dregoden valse goden

droesem bezinksel, grondsop

drom weefsel Jesaja 38 : 12

dubbelhartig geveinsd, vals

dûdaim zogenaamde liefdes-appelen

duivelskunstenaar tovenaer

E

edik azijn

eenhoorn neushoorn, rinoceros

eerbieding eerbied Hebrëëën 12 : 28

eerlijk 1. aanzienlijk, geëerd, eerbaar 2. betamelijk, behoorlijk

eersteling eerstgeborene, eerste vrucht

efod lijfrok voor priesters, ook gebruikt als gewaad van afgodsbeeld

elpenbeen ivoor

ergeren verleiden, ten valstrik zijn
geërgerd worden zich stoten, ten val komen
ergernis verleiding, iets waarover men struikelt
exempel voorbeeld

F

feilen tekortschieten
filosofie wijsbegeerte
fiool flesje, schaal
frontier(en) grens(zen)

G

gadeslaan nauwlettend beschouwen
galban gomhars Exodus 30 : 34
gebint samenstel van balken Prediker 10 : 18
gebraad gebraden vlees Jesaja 34 : 16
gebrekkelijk nalatig Jakobus 1 : 4
gebuur buur
gedenkcedel briefje aan de gebedsriem Mattheüs 23 : 5
gedeun geraas, gedaver Ezechiël 26 : 13
gedichtsel overleggingen
geil zeer wellustig Jeremia 50 : 11
gekkernij gekheid Éfeze 5 : 4
geklap gepraat
gekrookt geknakt
gekrijt geschrei
gelaten, zich zich gedragen, behandelen, veinzen
gelid (mensen)geslacht
gelusten believeen, behagen

geluwen geel(kleurig) Psalm 68 : 14
gemacht (mnl.) geslachtsdeel Leviticus 21 : 20
gemeen algemeen, gemeenschappelijk
gemak (heimelijk) wc 2 Koningen 10 : 27
gemeenhave bezit, eigendom
gemoet (in het) tegemoet
genaken naderen
genereren verwekken
geplekt van plekken voorzien, bont
gerechte zuivere Deuteronomium 25 : 15
gerechtigd rechtvaardige
gerechtige rechtvaardige
gereedschap maken aanstalten maken
gerei rondzang Lukas 15 : 25
gesprenkeld gespikkeld
gestadig bestendig
getuiging getuigenis Hebrëen 3 : 5
getweerd getwijnd (van dubbel garen)
(bij) geval toevallig
gevankelijk als gevangene
gewand (dek)kleed Exodus 27 : 20
geweer wapentuig (een werpspies)
geworden te deel vallen
(laten) geworden zijn gang laten gaan
gezette inzetting Spreuken 31 : 5
gezweer gezwel
gieren hevig begeren Habakuk 2 : 9
gieting het gieten
glinster glans Ezechiël 21 : 10
goedsmoeds welgemoed

goferhout soort naaldhout Genesis 6 : 14
gram (moedig) boos, toornig
grauwigheid grauwe kleur Hosea 7 : 9
graveersel wat gegraveerd is
grendelboom sluitboom Richteren 16 : 3
griffie schrijfstift, griffel
groenen fleurig zijn, tieren
groensel groen gewas Job 39 : 11
grootmoedig edel van gemoed Spreuken 28 : 25
grotelijks in grote mate Lukas 1 : 58
guichelaar tovenaar, waarzegger
gulden gouden Prediker 12 : 6

H

haageik lage eikeboom Jesaja 6 : 13
hagab soort sprinkhaan Leviticus 11 : 22
haken heftig verlangen
Halleluja Looft den Heere!
handelen (soms) hantéren,
handeloos machteloos
handhave handvatset
handsteen met de hand gevormde baksteen
hantering handwerk, werk bedrijf
hargol soort sprinkhaan Leviticus 11 : 22
hasmal blinkend metaal
hatelijk krenkend, afschuwelijk, gierst
heffe grondsop, droesem Jeremia 48 : 11
heimelijk gemak privaat 2 Koningen 10 : 27
heimelijkheid afzondering
herre scharnier

heten gebieden Nahum 2 : 7

hin soort maat

hoekberd hoekplank

hoerenwinkel bordeel Numeri 25 : 8

honigdauw schimmel, graanziekte

honingzeem het beste van de honing

horzel grote vlieg of wesp

hui hei, ho! Zacharía 2 : 6, v.

huiswaard heer des huizes Romeinen 16 : 23

hulledoek omslagdoek Jesaja 3 : 23

hysop soort heester

I

ijver, ijverig in OT vaak: naijver, naijverig

impost (oude) belasting

investen vastzetten in Spreuken 8 : 25

inwijken binnenwaarts de wijk nemen Richteren 4 : 18

inwortelen wortel vatten, ingroeien

J

jaarweek tijd van 7 jaar Leviticus 25 : 8

jarig één jaar oud

jaspis steensoort (kwarts)

jeneverkool houtskool van de jeneverboom Psalm 120 : 4

jokken dartelen, stoeien

jongens knechts bijv. Genesis 22 : 3

jota kleinste letter van het Griekse alfabet Mattheüs 5 : 18

jouwen schreeuwen Job 30 : 5

K

kalmus olie uit de kalmoesplant

kapiteel bekroning vaneen zuil

karbonkel 1. edelgesteente Exodus 28 : 39 ; 2. vurig gezwel Deuteronomium 32 : 24

kassie soort kaneel

kelen slachten

ketelachtig kittelorig 2 Timothéüs 4 : 3

kieken kuiken

kinnebak onderkaak

klapachtig praatzuchtig

klappen praten Psalm 69 : 13

klapper prater Handelingen 17 : 18

klapwoord spreekwoord Job 30 : 9

kloot bol, kogel Jesaja 17 : 13

knechtje jongetje

koen dapper Job 41 : 1

kond doen verkondigen Lukas 2 : 15

kondschapper berichtgever Jeremia 51 : 31

kotjes celletje Jeremia 37 : 16

kouw kooi Jeremia 5 : 27

krakeel ruzie

krakling twist 1 Timothéüs 6 : 5

kramer koopman met kraam

krauwel haak (3 tanden)

krauwsel jeuk

krenken schade toebrengen

kreuken, kroken knakken

krielen krioelen Exodus 8 : 3

kristallen van kristal Jesaja 54 : 12

kristallijn van kristal Jesaja 54 : 12

kroniek jaarboek

krop hals, gezwel in de hals

krijten kermen, luid roepen

kunstelijk kunstig

kwelen kwijnen, sukkelen

kwinkeleren vrolijk zingen Amos 6 : 5

L

lage ligging; ook: list

landouw(e) veld, weiland

landpalen grenzen

langen aangeven, halen

leger 1. krijgsmacht, grote menigte ; 2. legerplaats ; 3. bed

lemmer kling van zwaard

lemmet kaarsepit Mattheüs 12 : 20

lenen leunen

leugestoffeerder verzinner van leugens Job 13 : 4

leviathan 1. zeemonster ; 2. krokodil

lezen opzamelen, (soms) bijv. Jesaja 17 : 5

lieve geliefde 1 Timothéüs 6 : 2

lieven liefhebben Johannes 14 : 21

linzen soort erwten

loerplaats plaats (in bos) om te spieden Job 37 : 8

look knoflook Numeri 11 : 5

(rode) loop diarree Handelingen 28 : 8

(ter) loops in der haast 1 Samuël 17 : 17

loos niet echt, bedrieglijk

lossigheid losheid Jesaja 3 : 24

luchtig niet compact of dicht Mattheüs 17 : 5

luidbaar bekend 1 Thessalonicenzen 1 : 8

lusten begeerlijk voorkomen

lustig 1. lieflijk ; 2. vrolijk

lijnwaad linnen (kleed)

M

maagdom maagdelijke toestand

maagschap familie

Machtigen Engelen Psalm 78 : 25

magen bloedverwanten

male reiszak, valies

malen schilderen Ezechiël 8 : 10

maliënkolder (ijzeren) harnas 2 Samuël 1 : 9

mammon geldgod

meerle merel, lijster Jesaja 34 : 15

meesteren trachten te genezen

mei bladertak

meien bloeiende takken

menie rode verfstof

mergbeest vet beest Psalm 66 : 15

metréte soort maat Johannes 2 : 6

minne liefde

mirre welriekende hars

mirt altijd groene heester

misdragen een misdraacht hebben

miszaken ontkennen Lukas 8 : 45

moedwil boos opzet Genesis 49 : 6

moei tante

moerbezinboom moerbeiboom

montering het keuren van krijgsvolk 2 Kronieken 26 : 11

mortier vijzel

most druivensap

mud inhoudsmaat Lukas 16 : 7

munte plantensoort

murmelen halffluid zeggen Johannes 7 : 32

murmureren morren

N

naarstig ijverig

nademaal aangezien

naken naderen

namaals later

nardus olie uit de nardusplant

naspraak achterklap

natrachten navolgen, nastreven

nederheid lage staat Lukas 1 : 48

neef kleinzoon Genesis 21 : 23 ; Job 18 : 19

neginoth snarenspeel

netelheide heide vol brandnetels Zefánja 2 : 9

neutstenen vooruitstekende stenen 1 Koningen 7 : 9

nooddruftigheden behoeften Jakobus 2 : 16

nijd(igheid) afgunst

nijdig afgunstig

O

oksel armholte

Oméga laatste letter Griekse alfabet

omtijgen omtrekken

omzweven omzwerven

onbandig aan geen band gehoorzamend Hosea 4 : 16

ondergorden met een gordel steunen
onderlaten nalaten Habakuk 1 : 4
onderwinden (zich) verstouten
oneerlijk oneerbaar, onbetamelijk
ongeformeed ongevormd Psalm 139 : 16
ongehveld ongegist
ongerecht(ig)e onrechtvaardige
ongevold niet gekrompen Mattheüs 9 : 16
onhandig ongehoorzaam Hosea 4 : 16
oniche onyx, soort marmer Exodus : 34
onnozel zonder schuld Hebreëen 7 : 26
ontalrijk ontelbaar Hebreëen 11 : 12
ontdekken openmaken Markus 2 : 4
ontlenen te leen vragen
ontuchtigheid onkuisheid
ontwenden wegnemen
onvoorziens plotseling
onwaard versmaad
onzinnig zinneloos
oorbaar nuttig, voordelig
oorblazer kwaadspreker
opliggen zijn plicht zijn Ezechiël 45 : 17
opsperren wijd openzetten
optrekken (soms:) opvoeden
opwellen opborrelen, doen gisten
ordinantie instelling, verordening
ordineren vast-, instellen
ordonnantie voorschrift
ouderlingschap de gezamenlijke ouderlingen 1 Timothéüs 4 : 14
overbrengen doorbrengen (van tijd)

overhand hebben 't sterkst zijn

overmogen overwinnen

overspel echtbreuk

overtogen geheel bedekt

P

palen aan grenzen aan

pardel luipaard Openbaring 13 : 2

patriarch aarts (= eerste) vader

perikel gevaar

poëet dichter Handelingen 17 : 28

pijp (soms:) fluit

pijpen fluiten 1 Koningen 1 : 40

plateel vlakke schotel of schaal

pletteren plat slaan Deuteronomium 28 : 33

poëet dichter Handelingen 17 : 28

porfier soort graniet

psalter soort harp met 13 snaren

R

raad 1. overleg, plan, advies 2. Grote Raad, Sanhedrin 3. raadsman

raadslaan beraadslagen

raadslag overlegging, plan, besluit

Rabbi (Christus) Meester

rabonni rabbi Markus 10 : 51

Rabboundi mijn Meester

raka leeghoofd Mattheüs 5 : 22

rantsoen losprijs

razen 1. (soms:) waanzinnig zijn ; 2. zich laten verdwazen Jeremia 50 : 38

rechtelijk overeenkomstig het recht Handelingen 12 : 19

reien zingen en springen Richteren 21 : 23

reize (soms) maal, keer

richtig van recht Jesaja 26 : 10

richtlood paslood Jesaja 34 : 11

riet (van de kandelaar) arm

rode loop dysenterie Handelingen 28 : 8

roerband ijzeren band om

het roer te bevestigen Handelingen 27 : 40

rondas groot rond schild

roof korst op wond of zweer Leviticus 13 : 23, 28

rookschaal reukschaal

rosbaar draagstoel tussen twee

paarden of muilezels Jesaja 66 : 20

rotten (zich) samenrotten

ruchelen balken Job 6 : 5

ruite plantesoort Lukas 11 : 42

runnen stollen, stremmen Job 10 : 10

S

saffraan specerij Hooglied 4 : 14

samenrotting samenscholing

sardius edelsteen

sardonix veelkleurige edelsteen

schalkheid guitigheid Psalm 64 : 7

schamelheid schaamdelen Deuteronomium 25 : 11

schel vlies over het oog Handelingen 9 : 18

schicht pijl, puntig wapen Job 41 : 17

schiggajôn klaaglied Psalm 7 : 1

schijnrede drogrede Kolossenzen 2 : 23

schikken (soms:) zenden

schilf bies, riet Jesaja 19 : 6

schrabben krabben

schuifuit soort uil

schuldheer schuldeiser

schutten keren, stuiten Ezechiël 31 : 15

signet zegelring, stempel 1 Koningen 21 : 8

sittimboom acacia

slager iemand die manslag begaat

slecht eenvoudig Psalm 19 : 8

slechten beslechten Handelingen 19 : 39

slechtigheid boosheid

slibberen uitglijden Psalm 37 : 31

slom krom Jesaja 27 : 1

smijter vechtersbaas 1 Timothéüs 3 : 3

smoutig vet

solham soort sprinkhaan Leviticus 11 : 22

spadelingen nakomers Genesis 30 : 42

spade laat

spang sieraad Hooglied 1 : 10 v.

spansel stukje zacht metaal Exodus 35 : 22

spelt soort grove tarwe

spenen aambeien

spinrok stok waarom men windt, wat men spinnen zal Spreuken 31 : 19

spoedigen bespoedigen Jesaja 5 : 19

sponde bedstede Amos 3 : 12

sporen naar navolgen Numeri 15 : 39

sprank vonk, straaltje

stadie oude Griekse lengtemaat (182 m.)

stater oude Griekse munt (van zilver, goud)

statuur gestalte

stede plaats

steelswijze onmerkbaar 2 Samuël 19 : 3

steng houten stok Numeri 21 : 8 v.

stieren besturen Spreuken 16 : 9

stofferen opdissen

stokebranden aanstokers van twist Psalm 57 : 5

(van) stonden (aan) aanstonds

stormram grote mast om te rammeien

stout(elijk) 1. vrijmoedig, overmoedig ; 2. onstuimig Psalm 124 : 5

stouthartig vermetel Psalm 76 : 6

strijding twist Titus 3 : 9

strijken neerlaten Handelingen 27 : 17

striklijes lusjes

struis struisvogel

sulfervervig geel als zwavel Openbaring 9 : 17

T

tastelijk tastbaar Hebreëen 12 : 18

tegenloop doelwit Job 7 : 20

terafim afgodsbeeldjes

tering uitgaven voor levensonderhoud (soms)

tittel puntje, stipje

toehoren toebehoren Genesis 26 : 20

toeleggen erop aansturen

toemaken bereiden

toeschikken 1. toezenden ; 2. afleggen Handelingen 5 : 6

tollenaar belastinginner

trawant handlanger (ongunstig); ook: lijfwacht

treffelijk voortreffelijk

tribuut schatting

tuin omtuining (heg of muur)

tweedrachtig onenig, verdeeld Mattheüs 10 : 35

twistig twistachtig

U

uitbehouden overhouden Genesis 27 : 36

uitlangen tevoorschijn halen Lukas 10 : 35

uitmaken letterlijk: eronder werpen Handelingen 6 : 11

uitschot lichtung soldaten

uitspruiteling spruit Jesaja 22 : 24

uittijgen uittrekken

uitvaagsel schuim, uitschot

uitworp doen lading overboord zetten

uitzeveren uitkwijlen Leviticus 15 : 3

uitzigen door zigen, afscheiden, reinigen Mattheüs 23 : 24

V

vagen vegen

vang buit Jesaja 49 : 24, v.

vatten pakken; ook: verstaan, bevatten Markus 2 : 2

veilbaar te koop Leviticus 25 : 14

venijngeving gifmenging, toverij

verachtzaam veracht, waardeloos

verbeiden verwachten

verdek afdak

verderfenis verleiding

verdienen slagen Deuteronomium 25 : 2

verdoen 1. (van mensen:) verdelgen ; 2. (van goed:) verbruiken

verfoeisel verfoeilijk ding
vergenoeging tevredenheid
vergetelijk vergeetachtig Jakobus 1 : 25
vergrijping vergrijp Daniël 6 : 5
verhelen verbergen, verzwijgen
verhopen hopen op Handelingen 26 : 7
verkeren 1. veranderen, verleiden ; 2. zich ophouden
verkering omkering, verderf
verkloeken (zich) moed vatten
verkoelkamer koele kamer Richteren 3 : 24
verkrompen korter geworden Leviticus 22 : 23
verledigen bezig houden 1 Koningen 7 : 5
verlopen op de loop gaan
verlusten verlustigen Jesaja 66 : 11
vermaagschappen verzwageren Deuteronomium 7 : 3
vermangelen verruilen Leviticus 27 : 10
vermengeling vermenging Nehemía 13 : 3
vermits wegens Deuteronomium 28 : 57, 67
vernuftig vindingrijk
verordineren verordenen, bepalen
verrukken verzetten
versaagd bevreesd, moedeloos
versagen de moed verliezen
verschonen ontzien, sparen
verschudden door schudden anders leggen Jesaja 30 : 24
verschuldigen (zich) zich schuldig maken Numeri 5 : 7
versieren verzinnen Nehemía 6 : 8
verslaan (zich) zich verwonderen
verslagen (soms:) neerslachtig
verstellen vermommen; ook: verplaatsen

verstoren (zich) boos worden
verstoring verwoesting
verstouten (zich) zie: onderwinden
vertienen tienden heffen
vertijgen zie: vertrekken
vertoning het vertoond worden Lukas 1 : 80
vertrekken 1. uitstellen ; (vertoog, vertogen) 2. toeven
vertrouwen toevertrouwen Lukas 12 : 48; 16 : 11
vertuinen dichtmaken Amos 9 : 11
vervaarnis verschrikking Psalm 88 : 16
verversing verfrissing
verwijzen veroordelen
verzaken verloochenen
verzenen hielen
verzeren bezeren
verzijpen opdrogen Jesaja 19 : 5
verzinnen bedenken
verzwering zweer
vlade dunne koek
vaswiek bundeltje vlas
vlek 1. smet : 2. dorp
vluchtig vluchtend
voedsteren opvoeden Jesaja 60 : 4
voedsterheer opvoeder, voogd
voedsterling voedsterkind
voller lakenbereider
volstandig standvastig
volvaardig bereidvaardig
vond list, uitvlucht
voorschrijving aanbeveling 2 Korinthe 3 : 1

voorstander leider, beschermer
voortlangen aanreiken
voorttijen verdertrekken
voorzien tevoren zien Handelingen 2 : 31
vors kikvors
vraat gulzigaard
vrekheid gierigheid 2 Korinthe 9 : 5
vrijjaar elk 7e of 49ste jaar
vroom oprecht
vroegeling vroeg in het voorjaar
geboren dier Genesis 30 : 41, v.
vulsteen steen om te vullen Exodus 35 : 27

W

waag toestel om te wegen
waardschap gezelschap Markus 6 : 39
waardschappen lett. maaltijd; groepen (gasten) Markus 6 : 39
walg sterke afkeer
wederwillig weerbarstig Ezechiël 2 : 6
weedom smart, droefheid
weedelijk overmoedig 1 Samuël 15 : 32
weeldig zorgeloos Psalm 123 : 4
weeldig houden verwennen Spreuken 29 : 21
wegschikken wegzenden Jeremia 24 : 5
weinigheid kleine hoeveelheid Leviticus 25 : 16
welling bron Richteren 1 : 15
werpte scheerdraad Leviticus 13 : 52 v.
wervel iets dat door een wervel- Psalm 83 : 14
wind opgejaagd wordt
wikke plantengeslacht Jesaja 28 : 25

willig bereid, genegen

windel zwachtel Ezechiël 16 : 4

wit doel Psalm 21 : 13 ; Filippenzen 3 : 14

Z

zat verzadigd, vol van

zate afdeling Lukas 9 : 14

zever speeksel 1 Samuël 21 : 13

ziften zeven Lukas 22 : 31

zuimen dralen, talmen

zwagerin schoonzuster Ruth 1 : 15

zwijmeling beneveling

zwijmelwijn bedwelvende wijn Psalm 60 : 5

Bron: https://bijbelcollege.nl/bc2019/downloads/ibc_download/verklarende_lijst_statenvertaling.pdf